

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 104/11
v Luxemburgu 6. októbra 2011

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-366/10
The Air Transport Association of America a i.

Podľa názoru generálnej advokátky Kokott je začlenenie medzinárodnej leteckej dopravy do systému obchodovania s emisiami EÚ v súlade s medzinárodným právom

Legislatíva EÚ neporušuje ani suverenity ostatných štátov, ani slobodu šíreho mora zaručenú medzinárodným právom; je tiež zlučiteľná s príslušnými medzinárodnými dohovormi.

Ako základný stavebný kameň európskej politiky v oblasti boja proti zmene klímy prijala Európska únia v roku 2003 zavedenie systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov.¹ Európsky systém obchodovania s emisnými kvótami sa pôvodne nevzťahoval na emisie zo skleníkových plynov pochádzajúcich z leteckej dopravy. Normotvorca Únie však v roku 2008 rozhodol o začlenení leteckej dopravy do tohto systému od 1. januára 2012.² Letecké spoločnosti vrátane spoločností z tretích krajín musia prvýkrát v roku 2012 na svoje lety smerujúce z európskych letísk a na tieto letiská dostať kvóty skleníkových plynov a ich využiť.

Viaceré letecké spoločnosti so sídlom v Spojených štátoch amerických (USA), resp. Kanade podali na High Court of Justice of England and Wales žalobu o neplatnosť opatrení Spojeného kráľovstva prijatých s cieľom prebrať smernicu o začlenení činnosti leteckej dopravy do európskeho systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov. V žalobe tieto spoločnosti uvádzajú, že Európska únia začlenením medzinárodnej leteckej dopravy, predovšetkým transatlantickej leteckej dopravy, do európskeho systému obchodovania s emisnými kvótami porušila viaceré zásady obyčajového medzinárodného práva, ako aj rôzne medzinárodné dohovory. Podľa týchto spoločností je uvedená smernica na jednej strane v rozpore s Chicagským dohovorom³, Kjótskym protokolom⁴ a tzv. Dohodou o otvorenom nebi⁵. Na druhej strane je v rozpore so zásadou obyčajového medzinárodného práva týkajúcou sa suverenity členských štátov nad ich vzdušným priestorom, neplatnosti nárokov na zvrchovanosť nad širím morom a slobody preletu nad širím morom.

Generálna advokátka Juliane Kokott vo svojich návrhoch z dnešného dňa dospela k záveru, že začlenenie medzinárodnej leteckej dopravy do európskeho systému obchodovania s emisnými kvótami je v súlade s namietanými ustanoveniami a zásadami medzinárodného práva.

V tejto súvislosti generálna advokátka Kokott v prvom rade konštatuje, že sa žalujúce letecké spoločnosti a združenia leteckých spoločností v zásade nemôžu odvolávať na uvedené medzinárodné dohovory a obyčajové medzinárodné právo. Pokiaľ je Európska únia uvedenými medzinárodnými dohovormi vôbec viazaná, týkajú sa tieto dohovory podľa generálnej advokátky

¹ Smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003, o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, s. 32; Mim. vyd. 15/007, s. 631).

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/101/ES z 19. novembra 2008, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/87/ES s cieľom začleniť činnosti leteckej dopravy do systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v rámci Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 8, 2009, s. 3).

³ Dohovor o medzinárodnom civilnom letectve zo 7. decembra 1944.

⁴ Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy z 11. decembra 1997 (Ú. v. ES L 130, s. 4; Mim. vyd. 11/042, s. 27).

⁵ Dohoda o leteckej doprave medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Spojenými štátmi americkými na strane druhej z apríla 2007 (Ú. v. EÚ L 134, s. 4).

Kokott prevažne právnych vzťahov medzi zmluvnými stranami a nemajú za cieľ chrániť práva a záujmy jednotlivcov. Ako posudzovacie kritérium možno v tomto prípade použiť len dve ustanovenia Dohovoru o otvorenom nebi.⁶ V súvislosti s uvádzanými zásadami obyčajového medzinárodného práva generálna advokátka zastáva názor, že tieto zásady určujú rozsah štátnej suverenity a vymedzujú príslušné zvrchované práva štátov, ale na právne postavenie jednotlivca sa nevzťahujú.

Okrem toho sa generálna advokátka Kokott domnieva, že smernica o začlenení činnosti leteckej dopravy do európskeho systému obchodovania s emisnými kvótami nie je v rozpore s medzinárodným právom. V súvislosti s namietanými zásadami obyčajového medzinárodného práva a medzinárodnými dohovormi nevznikajú nijaké právne obavy, ani pokiaľ ide o rozšírenie európskeho systému obchodovania s emisnými kvótami na úseky letov, ktoré sa uskutočnia mimo vzdušného priestoru členských štátov Európskej únie. Predmetom právnej úpravy smernice sú totiž len odlety a prílety lietadiel na letiská v Európskej únii, a spoločnosti sú len v súvislosti s takýmito odletmi a príletmi povinné využiť emisné kvóty v odlišných výškach pre každý let, pričom v prípade nedodržania tejto povinnosti im hrozí až uloženie sankcie zákazu vykonávania leteckej dopravy. Smernica teda neobsahuje nijakú exteritoriálnu právnu úpravu, čiže ani nezasahuje do suverénnych práv tretích štátov. Naopak, odlet a prílet je podstatnou a zvlášť charakteristickou súčasťou každého letu, takže letisko na zvrchovanom území EÚ predstavuje dostatočný územný referenčný bod na začlenenie daného letu ako celku do európskeho systému obchodovania s emisnými kvótami.

Pokiaľ ide o uvedené ustanovenia medzinárodných dohovorov, generálna advokátka zastáva názor, že tieto dohovory nemajú vplyv ani na platnosť smernice. V tejto súvislosti nejde o nedovolený individuálny postup EÚ mimo Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO), pretože Kjótsky protokol nezveruje obmedzenie a zníženie emisií skleníkových plynov do výlučnej právomoci ICAO. Ani Dohovor o otvorenom nebi nevylučuje uplatnenie trhových opatrení týkajúcich sa emisií z leteckej dopravy.

Okrem toho je začlenenie letov leteckých spoločností smerujúcich z európskych letísk a na európske letiská do európskeho systému obchodovania s emisnými kvótami v súlade so zásadou spravodlivých a rovnakých podmienok v hospodárskej súťaži stanovenej Dohovorom o otvorenom nebi. Toto začlenenie dokonca vytvára rovnosť príležitostí v hospodárskej súťaži. V opačnom prípade, ak by normotvorca EÚ tieto spoločnosti do európskeho systému obchodovania s emisnými kvótami nezačlenil, získali by letecké spoločnosti so sídlom v treťom štáte voči svojim európskym konkurentom neoprávnenú konkurenčnú výhodu.

Generálna advokátka Kokott zastáva napokon názor, že od leteckých spoločností sa nebudú v rámci európskeho systému obchodovania s emisnými kvótami požadovať nijaké poplatky, dane ani iné platby v zmysle príslušných medzinárodných dohovorov. Európsky systém obchodovania s emisnými kvótami je trhovým opatrením, ktoré slúži na ochranu životného prostredia a klímy. Preto sa emisné kvóty, ktoré sa musia využiť za lety s odletom z letísk v rámci Európskej únie alebo príletom na tieto letiská, budú vyberať na základe emisie skleníkových plynov a nie na základe čírej spotreby pohonných látok alebo na základe osôb či majetku nachádzajúcich sa na palube lietadla.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie vecí, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

⁶ Článok 7 a článok 15 ods. 3 druhá veta Dohovoru o otvorenom nebi.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Fotografie z prednesenia návrhov sú k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106